

Õppimine ei ole karistus

Eesti täiskasvanute koolitajad kutsusid kokku oma klubi, et mõjutada haridusreformi ning edendada täiskasvanute õppimise ja enesetäiendamise võimalusi. Klubi presidendiks valiti professor Ülo Vooglaid.

Andragoogikaklubi (andragoogika on pedagoogikaharu, mis uurib täiskasvanute õpetamist ja nende isiksuse arengut) asutas Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon ANDRAS. Ühendus on korraldanud konverentse ja seminare, osalenud haridusalastes uurimustes, andnud välja kolm numbrit haridus- ja kultuuriajakirja Maurus. Andragoogikaklubi avaüritusele kogunesid nii kooliõpetajad, kursuste juhendajad, kõrgkoolide õppejõud, üliõpilased, ajakirjanikud kui ka haridusametnikud.

Haridus on oskus elada

"Põhimõttelistesse muudatustesse üldises koolihariduses suhtutakse Eestis ikka veel skeptiliselt," nendib üks täiskasvanute koolituse entusiaste, ajakirja Maurus toimetaja Raivo Juurak. Õpetajad väidavad, et haridusametnikud tahavad end tegusatena näidata ja võtavad seetõttu ette igasuguseid reforme, näiteks lõputööde tsentraalse hindamise kampaania.

"Haridus ei tohiks jääda üksnes haridusametnike hooleks," leiab Juurak. "Inimesed võiksid võtta eeskujult koolijuhist Lauri Leesist, kes pseudoreformide peale häiret teeb. Hariduse vastu peaksid kõik huvi tundma, mitte ainult õpetajad ja haridusministeerium."

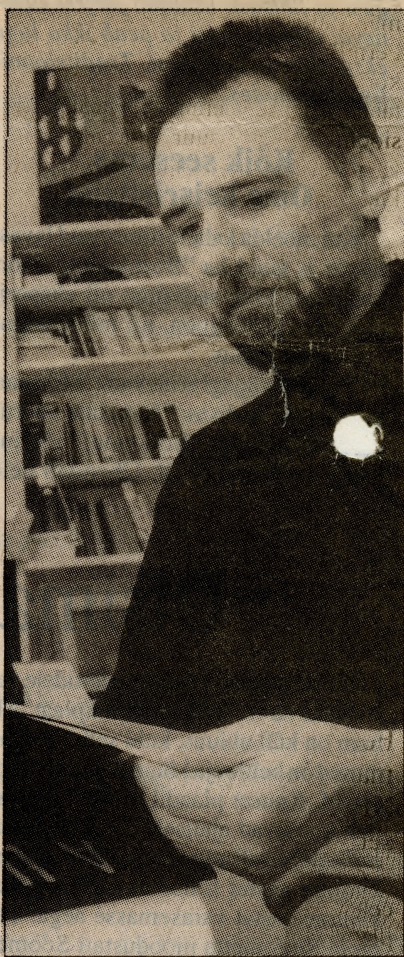
Juuraku meelest peaks iga reformi saatma elav ja avalik diskussioon – nii jääksid pseudouuendused juba eos kõrvale. "Diskussioonis osalemiseks peame aga kõigepealt üksmeelele jõudma selles, mida me sõna "haridus" all üldse mõtleme," tõdeb ta. "Haridus kui teadmiste kogum on vanaaegne arusaam. Lisaks faktiteadmistele peaks hariduse alla mahtuma ka pidev enesetäiendamine, suhtlemisalasel vilumusel, eneseväljendusoskusel, eetilised tõekspidamised."

Andragoogikaklubi president professor Ülo Vooglaid ütleb, et haridus on oskus elus toime tulla – oskus endale sobiv töökoht leida või oma firma asutada, oskus abielluda, lapsed korralikeks inimesteks kasvatada.

Õpingud ei tohiks kurnata

Hermann Hesse on ühes oma raamatus kibedalt nentunud: koolide mõte on selles, et lapsed kuhugi ära paigutada, kuni täiskasvanud töö on. Ka praegu on kool kui "ärapaigutamise koht" paljudele vastik, väsitab ja põhjustab depressiooni.

"Õppimine on meil liiga tihti justkui karistus või trahv – kohutav," tõdeb Juurak. "Ja mitte ainult koolilaste jaoks." Mauruse toimetaja ütleb, et täiskasva-

Mauruse toimetaja Raivo Juurak.

RAIGO PAJULA

nud venelastele mõeldud eesti keele õppematerjale lehitsedes mõistis ta nende vastumeelsust eesti keele suhtes. "Midagi igavamat kui need õpikud on raske välja mõelda," kommenteerib ta.

Paljud õpetajad on koguni veendunud, et õppimine peabki raske olema – see karastavat iseloomu, nii jäävat õppetükid eluks ajaks meelde. "Ei jää!" kinnitab Juurak. "Lihtsalt kurnab ära. Meelde jääb see, mis on huvitav ja mis tuleb kergelt kätte."

Eesti kooli eeliseks ameerika kooli ees loetakse süsteemset õpetust. Juurak on veendunud, et süsteem võib kujuneda ka intuiitiivselt, kui antakse piisavalt palju huvitavaid ja piltlikke näiteid. "Ma olen tutvunud nelja taani keele õpikuga, kus grammatika kohta jagatakse minimaalselt selgitusi," räägib ta. "Reeglid tuleb ise rohketest näidetest tuletada – nii tunneb õppija avastamisrõõmu ja uhkust oma nutikuse üle." Meie keeleõpikutes on seevastu esikohal grammatikareeglite ülipikk ja keerukas kirjeldus, näiteid on väga vähe. "Suuremale osale inimestele on abstraktsete süsteemide pähetuupimine väga valus karistus," kinnitab Juurak.

Andragoogikaklubi üks mõte ongi, et inimestel oleks kindel aeg ja koht, kus saaks kõiki neid probleeme arutada ja julgust koguda. Andragoogikaklubi saab kokku iga kuu neljandal neljapäeval kell 16. Klubi aadress on Tallinn, Lasnamäe 50, telefon 6 380 390, faks 6 389 180, e-mail andras@ngonet.ee.

ELO LINDSALU